

Amikor a Lovassyba került, csúcsra járatott bennünket a demográfia. Volt olyan év – egy ilyen év volt -, amikor „G” osztályunk is indult. A sors különös fintora, hogy a „G” osztályba csak lányok jártak. Szeretném, ha semmiféle szexista felhangot nem hallanának bele ebbe a mondatba, de mindenki tudta, hogy egy osztálynyi lány – emberes tanári feladat. Merészség és sok-sok bizalom keveredett a döntésbe, hogy azt a csupa-lány-osztályt egy aprócska, nagyon fiatal tanárnőnek adták. Így tanult meg mély vízben úszni. Azóta a Lovassy egyik legsikeresebb tanára; nincs spanyol OKTV a tanítványai nélkül. A gyerekek Pici néninek mondják maguk között. A látszat azonban csal. Pici néni – nekem Picur – nagyobb, sokkal nagyobb, mint amekkorának látszik.

Titokzatos titok nincs

Stark Péterné Zöldvári Ildikó

Asztalos István: Kezdjük a legfrissebbel! Néhány nappal ezelőtt érettségi elnök voltál. Ne nevezzük meg az iskolát...

Stark Péterné Zöldvári Ildikó: Ne nevezzük meg. A Lovassytól teljesen eltérő profilú iskola volt, nyilvánvalóan nem a továbbtanulásra készülő, mindenképpen gyengébb képességű diákokkal. Ennek ellenére volt közöttük jó néhány jó kiállítású, értelmes, ügyes gyerek. Előttük le a kalappal. A többi... Én azt gondolom, hogy megúszásra ment az érettségim. A jegyek is mutatták ezt. Nagyon sok kettes és hármas született, ötös alig. Ez egy lovassys tanárnak, lovassys diákoknak szinte hihetetlen történet volt, hogy ilyen gyenge pontszámokkal és ilyen gyenge átlaggal ment ki egy osztály.

A. I.: Milyen haszna van a tisztánlátás, a Lovassyra való rálátás szempontjából annak, hogy érettségi elnökként „mintát veszel” egy másik iskolában?

Z. I.: Nagy haszna van. Nálunk itt szokták emlegetni, hogy el kell menni másik iskolába, kell máshol is tapasztalatot szerezni. És biztos, hogy nagyon nagy és egészen másféle élmény volt látni ezt a másik érettségit. De az is hozzá tartozik, hogy ez egy egészen másféle intézmény volt, egyáltalán nem egy megyei első gimnázium. Én azt gondolom, hogy a Lovassyt a megyei első gimnáziumokkal kell összevetni, és nem egy olyan iskolával, ahová eleve – a kompetenciamérések eredményei szerint – a hátul kullogó gyerekek mennek. Ami a konkrét tapasztalatot illeti, az tartozik még ide, hogy talán a magyar érettségi volt a gyerekek számára a legnehezebb. Ez a Lovassyban teljesen másként van. Nálunk a gyerekek azt szokták mondani, hogy az írásbelire egyáltalán nem is készülnek, mert az öt év alatt szerzett tudással, tapasztalattal enélkül is meg tudják írni a szövegértést is és az elemző dolgozatot is.

A. I.: Amennyi rálátásom van az elnöki munkára, a szerint nekem úgy tűnik, hogy a legnagyobb részét az adminisztráció teszi ki.

Z.I.: Igen. Igen. Mivel először voltam elnök, nagyon izgultam, hogy minden megfeleljen az előírásoknak, mindent elolvassak, mindent a szükséges helyeken írok alá. Nagyon sokszor kellett a nevemet aláírni...

A.I.: Stark Péterné Zöldvári Ildikó. Szép, hosszú neved van.

Z.I.: Igen.

A.I.: Olyan ez, mint egy régi vágású büntetés. Írd le, fiam százszor a neved!

Z.I.: Igen. Rohammunka volt, kétségtelenül. Bár a jegyző sokat segített, amit köszönök is.

A.I.: Azt hiszem, általában is elmondható, hogy sok az adminisztrációs feladatunk. Az idén például két naplót vezettünk, egyet papíron, egyet számítógépen. Ehhez mit szóltál?

Z.I.: Amikor kiderült, amikor élessé vált az elektronikus napló, akkor attól kezdve arra koncentráltam, és – bevallom őszintén – örültem, hogyha hetente azzal elkészültem. Erre rá is voltam kényszerítve, mert volt egy kontroll igazgatóhelyettes úr személyében, ami nem is volt baj, mert így sikerült ezt a korszakot viszonylag konfliktusmentesen átvészelnem. Ennek az volt az ára, hogy papíron meg le-lemaradoztam. Úgy látom, az adminisztrációnak én sem vagyok a bajnoka.

A.I.: Az aktuális után jöhet a múlt. Jöhet?

Z.I.: Igen.

A.I.: Te, ugye, tatai lány vagy.

Z.I.: Igen.

A.I.: Tata igazán kellemes város. Nemrég voltam ott kirándulni, és nekem úgy tűnt, hogy Tata egy jó hely.

Z.I.: Igen. De azt hozzá kell tennem, hogy én kilencéves koromban kerültem Tatára, tehát előtte volt még egy legkisebb gyerekkorom.

A.I.: Hol?

Z.I.: Dunaalmáson. Az is a Duna mellett fekszik, egy igazán szép fekvésű kis falu. Nagyon nagy kihívás volt nekem Dunaalmás után Tatára, egy városi általános iskolába bekerülni. De aztán néhány hónap alatt osztályelső lettem, és attól fogva nagyon szerettem Tatán iskolába járni.

A.I.: A középiskolát is ott végezted?

Z.I.: Igen. És csak azt mondhatom, hogy nagyon jó iskoláim voltak, szerettem őket, az általános és a középiskolát is. És nagyon szerettem a tópartot, rengeteget lógtam ott a barátaimmal, strandoltunk is, de egyáltalán...élveztük a környezetet. A várhoz nagyon közel laktunk, így aztán a tóhoz is közel laktunk. Ha szomorú voltam, a barátaimmal lementem a tóparthoz...

A.I.: Szerintem te még ma is visszavágysz Tatára.

Z.I.: Hát... Én nagyon szeretem azt a kisvárost, és olykor valóban megkísért az a gondolat, hogy nem lenne balga dolog oda visszaköltözni. De a költözködés... Most már nehezen menne. Nagyon nehezen.

A.I.: Visszatérve egy korábbi félmondatodra, te azt ambicionáltad, hogy osztályelső legyél?

Z.I.: Igen. Talán nem is úgy pontos, hogy én ezt nagyon akartam, de...nem volt rossz.

De azt is hozzá kell tennem, hogy miközben én jó tanuló gyerek is voltam, meg elismert gyerek is voltam, versenyző gyerek is voltam, valahogyan mégsem utáltak a többiek. Mert szerettem a közösséget, szerettem szervezni, és valóban, sok-sok bulit, kirándulást hoztam össze. Biciklitúrát például, amikor elkerekeztünk egy másik faluba, és ott aludtunk. Így aztán nem nyilvánítottak strébernek, hanem olyan gyerekeknek könyveltek el, aki jól tanul, de nem marad ki semmiből, ami közös.

A.I.: Humán beállítottságú voltál? Már akkor is?

Z.I.: Igen. Bár az általános iskolában még mindenféle versenyeken indultam, matematika versenyeken például, de még fizikán is. Ezt nem is értem. Mégis, azt, hogy aztán egyértelműen a humán irányba mentem el, az egyik általános iskolai magyartanáromnak, Guttai Jánosnének köszönhetem, aki színjátszó kört szervezett, aminek aztán oszlopos tagja lettem. Ővele később nagyon szoros emberi kapcsolatba is kerültem, rendszeresen jártam a lakására is. Először azért, mert versmondó versenyre készültünk, de aztán később akkor is elmentem hozzá, ha csak beszélgetni akartam vele. Mindig nagyon szívesen fogadott, és ez aztán még az egyetemi éveim alatt is eltartott. Talán akkor szakadt meg, amikor ide költöztünk, és dolgozni kezdtem. Akkor nem tudtam már hozzá visszajárni. Visszatérve a kérdésedre: úgy érzem, hogy a színjátszó kör, a versmondás terelt engem a humán irányba.

A.I.: Értelmiségi családból jössz?

Z.I.: Nem. Nem.

A.I.: Tehát első generációs értelmiségi vagy.

Z.I.: Igen.

A.I.: Milyen élethelyzet ez?

Z.I.: Nem is tudom. Testvéreim, unokatestvéreim...köztük is van olyan, aki végzett főiskolát. De ők már munka mellett. Úgy, ahogyan én, általános iskola, gimnázium, egyetem, az egyetemen is bölcsészkar...ilyen gyerek a családban nem volt. Leginkább kereskedők, könyvelők és vállalkozók vannak a testvéreim, unokatestvéreim között, akik egyébként nagyon sikeres emberek. Ha összehasonlítom magam velük, nem biztos, hogy én sokkal többre vittem, de az biztos, hogy egészen más pályát választottam, és ezzel tulajdonképpen csodabogár vagyok a családban.

A.I.: Volt bármikor is, amikor bántad?

Z.I.: Bántam?

A.I.: Azt, hogy nem más pályát választottál. Hanem a csodabogárságot.

Z.I.: Talán nem úgy fogalmaznék, hogy bántam, mert ha belegondolok a lelkem mélyén, akkor nem. Én szeretem ezt csinálni, és végső soron mégiscsak az lett belőlem, ami bennem volt. De ha még egyszer kellene választani, akkor a mostani eszemmel biztosan többféle dolgot is megfontolnék.

A.I.: Például mit?

Z.I.: Például a könyvtárosságot. Amikor néha beszélek arról, hogy el tudnám képzelni magamat egy könyvtárban, gyakran mondják, hogy az egy unalmas mesterség. Az biztos, hogy a karrierépítés szempontjából, a kereset szempontjából az sem lenne jobb pálya, de unalmas nem lenne, az biztos. Olvasni nagyon szeretek, szeretem

a könyveket, tehát a közeget nagyon szeretem. A könyvtár otthonos hely volt nekem nagyon sokáig.

A.I.: És a könyvelőség?

Z.I.: Az lehettem volna. Könyvelő. De a mérnök, orvos, az szóba sem jöhetett volna.

A.I.: Színész?

Z.I.: Ahhoz nem volt elég tehetségem. Az általános iskolában, amikor kicsi lányként szerepeltem, ügyes voltam, színjátszó táborban is voltam. Ott találkoztam például Murányi Tündével, Nagy-Kálózy Eszterrel, aki ugyan néhány évvel idősebb volt nálam, de mégis... Láttam, hogy az igazi, nagy tehetségekhez képest kevés vagyok. Murányi Tünde versmondását nem lehetett felülmúlni, minden versenyt ő nyert, és ma is bennem van, ahogyan egy-egy Szilágyi Domokos verset elmondott.

A.I.: Fájt neked, hogy nem te nyered a versmondó versenyt?

Z.I.: Nem.

A.I.: Pedig ambiciózus voltál.

Z.I.: Mégsem. Láttam én a különbséget. És el is fogadtam. Egyértelműen.

A.I.: Hova jártál egyetemre?

Z.I.: Egyetemre Szegedre jártam.

A.I.: Könnyen bejutottál?

Z.I.: Könnyen. Tíz ponttal voltam a ponthatár fölött, amivel bejutottam volna egyébként simán az ELTE-re is. A legtöbb osztálytársam egyébként Pestre ment, és Pesten is maradt.

A.I.: És te miért nem?

Z.I.: Talán azért, mert a szegedi egyetemről szerveztek felkészítő tábort, és én azon – még a tatabányai években – részt vettem. Nagyon tetszett a város, nagyon tetszett az egyetemi hangulat, biztonságosabbnak is tűnt számomra az a közeg. A biztonságot többféleképpen is értem. Az előbb szó volt arról, hogy van bennem ambíció, de van bennem önbizalomhiány is, és én biztosra akartam menni egy olyan rendszerben, ahol csak egy egyetemet lehetett beírni a felvételi jelentkezésbe. A következő már csak főiskola lehetett, és én azt azért éreztem, hogy egyetemen lenne a helyem. Ezért döntöttem Pest helyett Szeged mellett. Amikor aztán kiderült, hogy a szegedi csoportomban a legjobb pontszámmal jutottam be, láttam, hogy simán megugrottam volna az ELTE-s szintet is.

A.I.: Csoportelső voltál? Ott is?

Z.I.: Vagy második. Egy szombathelyi lánnyal felváltva voltunk az élen. Nagyon jó eredményeim voltak.

A.I.: Szeged egy komoly irodalmi tradíciókkal rendelkező város. Érezni ezt az irodalmias atmoszférát a városban?

Z.I.: Mindenképpen. De nem is irodalmi légkörnek nevezném ezt, hanem valami általánosabbnak. Könyvesboltok, színházak, koncertek, múzeumok. És persze sok-sok irodalom is, hiszen ezt az egyetemen ki sem kerülhettem. Úgy gondolom, sokat köszönhetek Szegednek.

A.I.: Szívesen jártál Szegedre.

Z.I. Szívesen. Egy idő után persze fárasztó volt az utazás, öt óra vonaton, hat is akár átszállással...

A.I.: Hetente?

Z.I.: Igen. Egy ideig kéthetente jártam haza, de aztán már hetente, szerelmi ügyek miatt...

A.I.: Majd erről is beszélünk.

Z.I.: Egyszóval szerettem Szegeden. A csoporttársaim közül négygel azóta is tartom a kapcsolatot.

A.I.: Tanárszakon voltál?

Z.I.: Igen.

A.I.: Tanár is akartál lenni.

Z.I.: Igen. Tanár akartam lenni. Bizonyos mértékig ez is furcsa. A gimnáziumi osztályomból viszonylag sokan mentünk bölcsészkarra, nagy általánosságban humán szemléletű volt az osztály – elsősorban a lányok. A jogi kart lenéztük, és a bölcsészkar volt a menő.

A.I.: A jogi kart lenéztétek??

Z.I.: Igen. Nekem is ajánlották a jogász pályát, de különösebb vívódás nélkül nemet mondtam. A jogi kar nekünk amolyan száraz, hivatalnok pályának tűnt, ezzel szemben a bölcsészkar kreatív, önkitaljesítő területnek. Nagyra becsültük az olvasást, az irodalom közelségét. Ehhez hozzá tartozik az is, hogy a gimnáziumban voltak nagyon jó tanárim, az osztályfőnököm például, aki a magyartanárom is volt egyben. Vele sokat jártunk Budapestre színházba, bár nem az egész osztály, hanem csak néhány gyerek. Ez is érdekes. Megengedhették maguknak a tanárok, hogy azokat a gyerekeket, akikben látták a többletet, maguk köré gyűjtsék, és külön programokat szervezzenek nekik. Ez nem volt diszkrimináció a többiekkel szemben, hiszen őket meg a maguk tehetsége szerint vitték más tanárok. De mi gyakran jártunk a Katona József Színházba, az Egyetemi Színpadra, a Szkénébe. Voltunk Hobó József Attila estjein. Igazi értelmiségi életet élünk. És hogy az eredeti kérdésre visszatérjek: bölcsészkarra sokan mentünk, de tanár én lettem egyedül.

A.I.: Ezzel a jelenséggel gyakran találkozom. A mondattal, hogy „én tanárszakra járok, de nem akarok tanár lenni”. Mi lehet ennek az oka?

Z.I.: Ilyenkor mindenki az anyagi okokra gondol elsősorban. Nem akarom lebecsülni az anyagiakat, tényleg fontos a pénz. De nem hiszem, hogy ez a lényeg. Ez a pálya nagyon nehéz. És ezt akkor tudja csak meg az ember, amikor csinálja. Előtte nekem sem volt az az érzetem, hogy ez pálya ennyire nehéz. A gimnáziumi tanáraitom azt láttam, hogy nagyon könnyedén, nagy szeretettel tanítanak, és nagyon fiatalosan tartja őket a kamasz gyerekek közelsége. Szerettek velünk lenni, és engem ez vonzott. És valami ilyesmit vártam.

A.I.: Teljesült, amit vártál?

Z.I.: Ha alaposan megnézem, teljesült ez a része is. De van egy nagyon-nagyon nehéz része is, a javítás, az órára készülés, az, hogy a gyerekekkel elfogadtassam magam, a gyerekekből kihozni azt a teljesítményt, amire „leszerződöttünk”. Ez sokkal nehezebb, mint amire a pálya kezdetén gondol az ember.

A.I.: Bölcsész típus vagy? Hogy becsületes legyen a kérdés, el kell, hogy mondjam, hogy én a bölcsészeket...hogyan is mondjam? Elvont és szofisztikált embereknek tartom, ami nem áll igazán közel hozzám. Szóval? Bölcsész típus vagy?

Z.I.: Nem, nem. Azért az elmúlt évtizedekben sok minden kiderült. A gimnáziumban kiderült, hogy nem vagyok színész. Az egyetemen kiderült, hogy irodalomtörténész sem vagyok, mert igazán újmegközelítéseket nem tudnék találni. Nagyon szeretek viszont műveket értelmezni, szeretek jó művekről gondolkodni, jó műveket olvasni. És eközben – ebben egészen biztos vagyok – kialakult az ízlésem. Meg tudom mondani, hogy egy szöveg stílusában, tartalmában, gondolatiságában mennyit ér. Legalább annyit egészen biztosan meg tudok ítélni, hogy szerintem mi az, ami megüti a világirodalmi mértéket. Ez biztos.

A.I.: Csak világirodalmi szinten olvasol, legalábbis azt, amit annak ítélsz, vagy olvasol jó lektúrt is?

Z.I.: Nekem nincs annyi időm olvasni, hogy abba sok lektúr beleférjen. Bár az is nagyon relatív, mit nevezünk lektúrnak. Néhány évvel ezelőtt olvastam Umberto Eco könyvét, *A rózsza nevé*t, nagyon tetszett, áradoztam is róla, mégis volt, aki azt mondta róla, hogy lektúr. Tehát hogyha ilyen könyveket is lektúrnak tartunk, akkor igen. Olvasok lektúrt. Egyébként azonban azt hiszem, hogy Umberto Eco nem lektúr.

A.I.: Sose fogja megkapni a Nobel-díjat, mert túl sok példányt adnak el belőle. De forduljunk vissza! Szeged után hogyan folytatódott az életed?

Z.I.: Szeged után férjhez mentem, és... és állást kerestem. És megmondom őszintén, hogy először az almádi gimnáziumban kopogtattam, voltam elbeszélgetésen, beadtam az életrajzomat. Akkor az egy új, modern gimnázium volt, és úgy tűnt, hogy ott tudnék a legideálisabban elhelyezkedni. Akkor a magyar szakom mellett ott volt már a spanyol, igaz, kissé eltolva, de ne bonyolódjunk ebbe most bele. Nekem, akkor Almádi tűnt a legjobb választásnak. Egy ideig komolyan ígérte az igazgató úr azt az állást, de aztán kiderült, hogy van ott helyben egy spanyoltanárnök, és még egy hely nincs. Úgy tudom egyébként, hogy azóta sem ürrült ott olyan hely, amit betölthetnék, betölthettem volna. Almádi után egy ideig úgy tűnt, hogy nem is lesz semmilyen állásom. A Lovassy gimnáziumba...hogyan is mondjam...hirtelen felindulásból kopogtattam be az igazgatói irodába. Arnhoffer Mihály igazgató úr nagyon kedvesen fogadott, és már az első találkozásnál azt mondta, hogy teljes állás nincsen, de néhány órára fel tudna venni. Ez azt jelentette, hogy főleg a levelező tagozaton kaptam azt a néhány órát, ami mellett a spanyol szakomat is el tudtam végezni. De aztán úgy alakult, hogy teljes állásba kerültem, sőt még egy osztályt is kaptam.

A.I.: Egy tiszta lány osztályt.

Z.I.: Hát az volt a mély víz. Így utólag visszatekintve nem is tudtam, mire vállalkozom. Nagyon szerettem azokat a lányokat, de az első évben fogalmam sem volt arról, hogy egy osztályfőnöknek mi minden feladata van, nem volt semmilyen előképem, hogy mit és hogyan. De mégis, ha összevetem azokat az időket a mostaniakkal, amikor már jó pár éve nem vagyok osztályfőnök... Látom én, hogy mennyi az adminisztrációs teher, különösen az utóbbi időkben nagyon sok, de az iskolához való kötődésem mégiscsak akkor volt az igazi. Egy csoportnyi gyerek mégiscsak rám volt bízva, és ez nagyon jó érzés volt. Igazán szép emlékeket őrzök róluk, úgyhogy csak azt mondhatom, hogy megéri osztályfőnöknek lenni.

A.I.: Váltunk témát! A spanyol nyelv. Amikor a fiam Passauban járt egyetemre, a jogi karon három nyelvet kínáltak fel tíz féléves képzésre. A kínait, az oroszot. És a spanyolt.

Z.I.: A spanyol világnyelv.

A.I.: Szerinted mi az értelme itt, nálunk spanyolt tanítani?

Z.I.: Az, amit az előbb azonnal rávágtam. A spanyol világnyelv. Ez akkor is így van, ha Magyarországon kevesen tanulják, kevesen vizsgáznak belőle, csaknem a kis nyelvek közé van sorolva. De a spanyol, akárcsak az orosz vagy a kínai, a világban meghatározó nyelv a diplomáciában, a kereskedelemben, a nemzetközi kapcsolatokban. A spanyol nemcsak Spanyolország nyelve, hanem Dél-Amerikáé is. Itt, Veszprémben is van dél-amerikai érdekeltségű cég, amelyik többször megkeresett, tolmácsot kerestek, akár gyerekeket is. Azt gondolom tehát, hogy ha valaki komolyan veszi a spanyol nyelvet, valóban meg akarja tanulni, akkor lesz lehetősége. A lehetőségek fogják megkeresni őt, nem neki kell a lehetőségeket keresnie. Az is igaz, hogy ehhez ki kell lépni a nagyvilágba. Ha valaki a spanyol nyelvtudását valóban használni akarja, akkor legyen felkészülve arra, hogy az ország határain kívül kínálkozik majd a legtöbb feladat.

A.I.: Hát ez az! Szerinted a spanyolul igazán jól beszélők mekkora része hagyja itt az országot azért, mert a nyelvtudását csak Spanyolországban vagy Dél-Amerikában tudja életszerűen hasznosítani?

Z.I.: Erről nincs adatom. Nem tudom.

A.I.: Előre is kérlek, bocsáss meg, lehet, hogy rossz a kérdés. Szerinted a spanyol nehéz nyelv?

Z.I.: Szerintem nehéz. Igen, nehéz.

A.I.: Mi teszi nehézé.

Z.I.: Nézd, ha csupán a tananyaghoz kötöm, akkor talán nem is olyan nehéz. Különösen az első időkben, amikor még csak jelen időben beszélünk, szép, látványos sikereket érhetünk el. Az írott szöveg kiejtése – különösen az angollal és a franciával összevetve – viszonylag egyszerű, viszonylag hamar meg lehet barátkozni a főnevekkel, a főnevek nemével, az egyeztetésekkel. Jelen időben, kijelentő módban szerintem nem nehéz. Ott kezd bonyolódni, amikor bejönnek a múlt idők. Vannak ugyan szabályok, de ezeket egy magyar embernek, különösen szóban azonnal átlátni és alkalmazni nagyon nehéz. És van végül egy olyan igemód, ami a magyarban teljesen ismeretlen, és amikor ez is megjelenik, ráadásul megjelennek ezzel kapcsolatban még a különböző egyeztetések, akkor sok gyerek úgy érzi, hogy neki ez követhetetlen. Sokat segíthet egy másik idegen nyelv, mindenekelőtt az angol. Azok a gyerekek, akik viszonylag jól beszélnek angolul, hamar megtalálják a párhuzamokat, bár azt azért elmondják, hogy a spanyol nehezebb, mert több irracionális, logikátlan van benne, mint az angolban, de a legjobb diákjaim a végére nagyon jól megértik ezt az összetett igeegyeztetést, a különböző idővonzatokat, az igeidők alkalmazását, és én úgy gondolom, hogy nagyon-nagyon jó szintre jutnak el a legjobb diákok. Én nagyon büszke vagyok rájuk. Akik emelt szinten érettségiznek, akik OKTV-znek, ezek a gyerekek kifejezetten jól tudnak spanyolul.

A.I.: Ha már OKTV...te nagyon alkottál ebben.

Z.I.: Igen. De ebben az is benne van, hogy a spanyol azért egy kisebb mezőny, itt azért könnyebb az élre kerülni.

A.I.: Nem gondolnám. Elvégre azoknak is kisebb a mezőny, akik mögöttetek végeznek. Van valami titok?

Z.I.: Titokzatos titok nincs. Ha mégis, akkor az az alaposág, a sok-sok gyakorlás, az egyéni foglalkozás. Az alapokat természetesen az órákon tanulják meg, de ahhoz hozzá kell tenni azt a plusz gyakorlást, plusz foglalkozást, plusz beszélgetést, a legkülönbözőbb feladattípusokat, amik aztán a szóbeli fordulókön előkerülhetnek. Azt látom, hogy a legtöbbit a hibáikból tanulják a diákok, például abból, hogy a fogalmazásaikból végigbeszélünk minden hibát. Ez egy aprólékos munka. Sok-sok szorgalmat kíván, és nagyon sok időt. Egyéb titok, szerintem, nincs.

A.I.: Nyilvánvaló, hogy elsősorban nyelvet tanítasz. De hát azért a spanyol nemcsak nyelv, hanem egy rendkívüli ország, igaz, néha kissé sötét történelem, kultúra, civilizáció. Mennyire szükségszerű az, hogy a nyelvtanuláson túlléptek, és ezt a hatalmas spanyol glóbuszt is tanítod?

Z.I.: Jó lenne, ha tanítanánk. Jó lenne, ha sokkal többet tanítanánk. Ezzel ugyanis most éppen olyasmire kérdeztél rá, amiben – úgy érzem – nem vagyok elég jó. Abban biztos vagyok, hogy ezt jobban be kellene építeni, csak nem látom a módszertant, hogy hogyan. Én nem mondom, hogy egyáltalán nem foglalkozunk a történelemmel, kultúrával, civilizációval, de határozottan az az érzésem, hogy lehetne többet és jobban. Az igaz persze, hogy van heti három óra, leggyakrabban hetedik, van egy tankönyv, ami keretet is ad, de be is határol... Sokszor érzem blokkolva magam, sokszor érzem azt, hogy ha elkalandozok, akkor le is maradok, amit aztán keserves munkával kell korigálni. Amilyen evidens, annyira nehéz a nyelv által a nyelvénél többet tanítani.

A.I.: Váltunk megint témát!

Z.I.: Váltunk.

A.I. Mondtad az imént, hogy egy idő után hetente mentél Tatára, mert a szíved oda vitt. Helikopterpilóta a férjed. Ez már eleve egy olyan mesterség, ami hallatlanul imponál, de azért a családnak nem könnyű. Hogyan élitek meg azt, hogy apának ilyen veszélyes foglalkozása van?

Z.I.: Ezen leginkább nem szoktam gondolkodni. Ezzel együtt élek. Sokszor előkerül ez a kérdés, és akkor mindig egy kis lelkifurdalásom van, hogy vajon miért nem izgulok eleget. De nem vitás, van bennem mindig valami feszültség, hogy a férjem foglalkozása veszélyes. Ő azonban igyekszik megkönnyíteni a helyzetet, azt szokta mondani, hogy ha sofőr lenne, sokkal könnyebben szenvedhetne balesetet. Elvicceli. Ő is egy olyan alkat, aki nem a problémákra, nem a veszélyekre figyel, hanem meg akarja oldani a feladatait.

A.I.: Szenvedélyes repülő.

Z.I.: Igen. Szenvedélyes repülő. Ez volt a vágya. Így aztán én sem foglalkozom vele, hogy mi történhetne.

A.I.: Kérlek, ne haragudj, hogy még időzöm itt egy kicsit, de ezeknek a beszélgetéseknek az is célja, hogy emberi értelemben minél többet megmutasson. Péter volt Afganisztánban. Ez azért mesze több mint rutin. Hogyan éltétek meg ezt a nagyon szokatlan élethelyzetet?

Z.I.: Nehéz volt. Azt már megszoktam, hogy ő hét közben Szolnokon végzi a munkáját, de a hét végén együtt a család. És ez az együttlét nagyon intenzív. Igyekszünk mindent

megbeszélni, a gyerekekkel minél többet együtt lenni, a praktikus dolgokat elrendezni. Ez kialakult. De amikor ő öt hónapra Afganisztánba ment, akkor elárvult az egész család. És azt gondolom, hogy ő is. Neki is nagyon nehéz volt. Naponta tartottuk Skypon a kapcsolatot, feltéve, hogy nem hibásodott meg valami, és nem ment el a kép és a hang, de azért az is élmény volt, hogy ő onnan, Afganisztánból meg tudta szerelni azt, ami nálunk elromlott. A monitort, a kamerát, bármit. Ő egy problémamegoldó ember, én meg inkább rákészülős ember vagyok. Ilyen szempontból is jól kiegészítjük egymást. De az az öt hónap nagyon nehéz volt. Nem tudtam senkivel megosztani sem az érzéseimet, sem a gondolataimat. Nem kívánom senkinek sem.

A.I.: Három gyereketek van, és mivel egy szobában, egymás közvetlen közelében dolgozunk, látom, hogy micsoda összetett feladat ez. Hogyan csinálsz? Hogyan tudsz három gyereket egyszerre menedzselni? Hogyan lehet ennyi helyen jelen lenni?

Z.I.: Nem is tudom.

A.I.: Vezetsz naptárat?

Z.I.: Nem. A naptárom a fejemben van. Mindig mondom a gyerekeknek, hogy a hosszú távú memóriám az nem nagyon jó, de a rövidtávú memóriám kitűnő, úgyhogy ne bízzanak abban, hogy a kapott jegy helyett valami mást diktálnak be, mert erre abszolút emlékszem. Ami a családot illeti, a következő napi program mindig a fejemben van. Meg is szoktuk beszélni, bár most már talán kevésbé kell, de korábban, az általános iskolás időkben ez valóban nagyon fontos volt, hogy mindenki mindenhova időben odaérjen, beleértve engem is. Szülői értekezlet, zeneiskolai befizetés, különórák...nagy mutatvány, az biztos.

A.I.: A nagylányod, Patri lovassys. Ez önmagában még nem lenne nagy hír, hiszen sok kollégánk adja a gyerekét a Lovassyba, de Patri esete annyiban különleges, hogy ő mehetett volna Budapestre is, az ország legjobb gyakorlógimnáziumába. Jelentett ez dilemmát nektek?

Z.I.: Igen. Az ő vágya a Fazekas gimnázium volt. De nem tudom, hogy beszéljünk-e erről. Szerintem most ne beszéljünk erről.

A.I.: Már témát is váltunk. Az a helyzet, hogy én ebben az interjúban téged illedelmesen Ildinek szólítalak, de talán nem titok az, hogy interjúm kívül Picur vagy nekem. Néha zavarban is vagyok, amikor a gyerekek előtt lepicurozlak.

Z.I.: Nem, nem! Ez teljesen elfogadott. Engem a tanárim annak idején vagy Zöldikének vagy Picurnak szólítottak, Ildinek soha. Ildi csak itt vagyok.

A.I.: Csak a serdületlen ifjúság kedvéért mondom, hogy Picur eredetileg egy rajzfilmhős, Sajdik Ferenc nagyon kedves találmánya, egy kislány. Nincs benne semmi bántó. De a gyerekek...

Z.I.: ...a gyerekek Pici néninek hívnak.

A.I.: Szerintem ez is nagyon kedves. Ezek szerint tudsz róla. Bánt? Vagy örömet okoz?

Z.I.: Előfordult már, hogy telefonon is így kerestek. Pici nénit. Azért az egy kicsit szíven ütött. De nem, nem bánt. Ezt is szoktam egyébként mondani a gyerekeknek, amikor néha megharagítanak. Tudok haragos lenni, de nem tartom a haragot. Könnyen túl tudom tenni magam a sérelmeken, hozzátéve, hogy a „Pici néni” nem sérelem. De ha azt érzem, hogy bizalommal vannak irántam, akkor arra én is bizalommal válaszolok.

A.I.: A tanítás, az órák – egy dolog. Egy másik dolog az az emberi kapcsolatrendszer, ami esetleg túlnyúlik az órákon. Igényled az ilyesfajta kapcsolatrendszert?

Z.I.: Igen. Határozottan. Lenne rá igényem.

A.I.: Miért a feltételes mód?

Z.I.: Mert nehéz ez. Nagyon nehéz. Ennél mindenképpen többre lenne igényem, mint amennyi most van.

A.I.: Ez a kor problémája vagy a tiéd?

Z.I.: Könnyű lenne ezt most a korra fogni, de... lehet, hogy kortünet. Olvasok mostanában a „Z”-generációról, effélékről, arról, hogy ezek a gyerekek már egyáltalán nem akarják az idősebbeket elfogadni, hogy annyira gyorsan változik a világ, hogy a szülők, nagyszülők tapasztalatai egyszerűen nem érvényesek. Szóval, lehet, hogy van benne kortünet is. És bizonyára az én korom tünete is, hiszen mára egyértelműen arra az oldalra kerültem, ahol az anyukák vannak, és a felfogásom a „Z”-generáció számára teljeséggel konzervatív. Ezt egyértelműen kiolvasom a beszélgetéseinkből. Ami másrészt azt is mutatja, hogy képesek vagyunk beszélgetni egymással, igényem is van rá, hogy beszélgessünk. De bonyolultabb is ez ennél. Mert – ha már konzervativizmusról van szó – azt is látom itt a Lovassyban, hogy nagyon sok olyan gyerek van, aki igen célirányos, tudja, mit akar, azt, amit akar, a tananyagban látja megtestesülni, és sérelmezi, ha a tanár elkanyarodik ettől. Nem könnyű az emberi igények és célok között utat találni. Lavírozni kell.

A.I.: Ez érdekelne. Érdekelne, hogy szerinted igaz-e, hogy a „Z”-generáció – nevezzük így – tényleg leírt már bennünket? És tényleg nem érvényesek a tapasztalataink?

Z.I.: Nem tudom. De az biztos, hogy mi sokkal közelebb állunk a tanárainkhoz. Ez biztos. Jobb fejeknek tartottuk a tanárainkat. Persze biztos, hogy most is vannak tanárok a Lovassyban, akit jó fejnek tartanak a tanítványai, másrészt meg vannak, akiket leírnak, ők a nem-jó-fejek, és ebből keletkezik egy fal. Ez az órákon is előkerül. Egyszer egy spanyol órán beszélgettünk szórakozásról, szokásokról, effélékről, és a gyerekek nagyon csodálkoztak azon, hogy én is jártam táncolni, én is szívtam cigarettát. Egyáltalán: hogy én is voltam fiatal. Az volt az érzésem, hogy tudnék nekik meglepetést okozni.